

Założenia polityki społeczno- gospodarczej Miasta Łomża na rok 2020

Spis treści

I.	Wprowadzenie.....	2
II.	Obszary kluczowe	10
1.	Konkurencyjna gospodarka.....	12
2.	Sprawne i bezpieczne miasto.....	13
3.	Aktywne społeczeństwo.....	15
4.	Relaks, wypoczynek.....	16
III.	Polityka finansowa Miasta	17
IV.	Zakończenie	20

I. Wprowadzenie

Ostatnie lata zmieniły uwarunkowania rozwoju lokalnego i regionalnego w Polsce. Największy wpływ na ten proces mają:

- zmiany oczekiwań mieszkańców, zmiany kulturowe, sytuacja społeczno-ekonomiczna jednostek samorządu terytorialnego,
- szybki rozwój nowych technologii,
- zmiany sytuacji finansowej samorządów i gospodarstw domowych.

Potencjał mieszkańców, konkurencyjność lokalnej gospodarki i atrakcyjność usług dla mieszkańców miasta i otaczających je gmin, to główne czynniki które wyznaczają możliwości rozwoju lokalnego miasta, powiatu i subregionu.

Zmianie uległy priorytety rozwoju, a akcent został położony na:

- rozwój lokalnych i regionalnych firm,
- obniżenie zużycia energii oraz obniżenie emisji zanieczyszczeń,
- wykorzystanie alternatywnych i odnawialnych źródeł energii,
- wykorzystanie innowacyjnych technologii w świadczeniu usług publicznych,
- włączenie do aktywnego życia społecznego osób trwale wykluczonych,
- przeciwdziałanie biedzie, ubóstwu i dezintegracji społecznej,
- kształcenie ustawiczne i zawodowe – dopasowane do potrzeb lokalnych rynków pracy.

Takie podejście do rozwoju wymusza zasadniczą zmianę w stosunku do:

- definiowania celów rozwoju jednostek samorządu wszystkich szczebli,
- metod programowania rozwoju,
- metod świadczenia usług publicznych,
- metod współdziałania z partnerami lokalnymi.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR) rozwija postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). Kierując się modelem odpowiedzialnego rozwoju, KSRR zidentyfikowała cele polityki regionalnej oraz działania i zadania, jakie dla ich osiągnięcia powinien **podjąć rząd, samorządy województw, samorządy powiatowe i gminne oraz pozostałe podmioty zaangażowane w tę politykę**. KSRR jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. **Strategia jest zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów**. Politykę regionalną państwa należy rozumieć jako skoordynowane **działania wszystkich podmiotów (w tym rządu, samorządów terytorialnych wszystkich szczebli i partnerów społeczno-gospodarczych) na rzecz rozwoju poszczególnych terytoriów**.

KSRR prezentuje:

- jak dostosować się do zmian, które dzieją się wokół nas, by Polska była świadomym, odnoszącym korzyści uczestnikiem procesu globalizacji;
- jak wykorzystać atuty regionu – w tym zasoby ludzkie i naturalne, zalety lokalizacyjne i instytucjonalne - do jego rozwoju;

- mechanizmy współpracy pomiędzy: rządem, samorządem regionalnym, lokalnym, które umożliwiają ukierunkowanie krajowych i regionalnych strumieni finansowych na realizację powstających oddolnie wizji i planów rozwoju.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego, koncentruje się na:

- zwiększeniu **konkurencyjności** regionów,
- podniesieniu jakości **kapitału ludzkiego i społecznego**,
- rozwoju **przedsiębiorczości i innowacyjności oraz rozwijaniu kompetencji** niezbędnych do pobudzania innowacyjności na terenach o niskim potencjale rozwojowym.

Celem polityki regionalnej państwa jest poszukiwanie i utrwalanie interakcji i powiązań między lokalnymi i regionalnymi instytucjami publicznymi, a światem biznesu i nauki. Strategia podkreśla **kluczową rolę koordynacji i współdziałania** we wsparciu publicznym, którego efektem ma być współpraca instytucji w systemie zarządzania rozwojem. Strategia zakłada bardziej precyzyjne dobieranie działań ukierunkowanych **terytorialnie, wykraczając poza utrwalone schematy myślenia i administracyjnie podporządkowane podziały kompetencyjne**. W systemie tym rolę **koordynatorów polityki regionalnej** zapewnia **minister właściwy ds. rozwoju regionalnego oraz samorządy województw**. KSRR tworzy warunki sprzyjające realizacji **projektów partnerskich angażujących samorządy lokalne we współpracę ponad granicami administracyjnymi i tworzenie partnerstw międzysektorowych**, i przez to do włączania w większym niż do tej pory stopniu w procesy programowania i realizacji polityki regionalnej. KSRR kieruje się zasadą preferencji w odniesieniu do rozwiązywania problemów w oparciu o partnerską współpracę lokalnych samorządów lub angażującą dodatkowo środowiska biznesu, społeczeństwo obywatelskie oraz przedstawicieli świata nauki.

Strategia zdiagnozowała 6 wyzwań, z którym zmierzyć będą się musiały województwa:

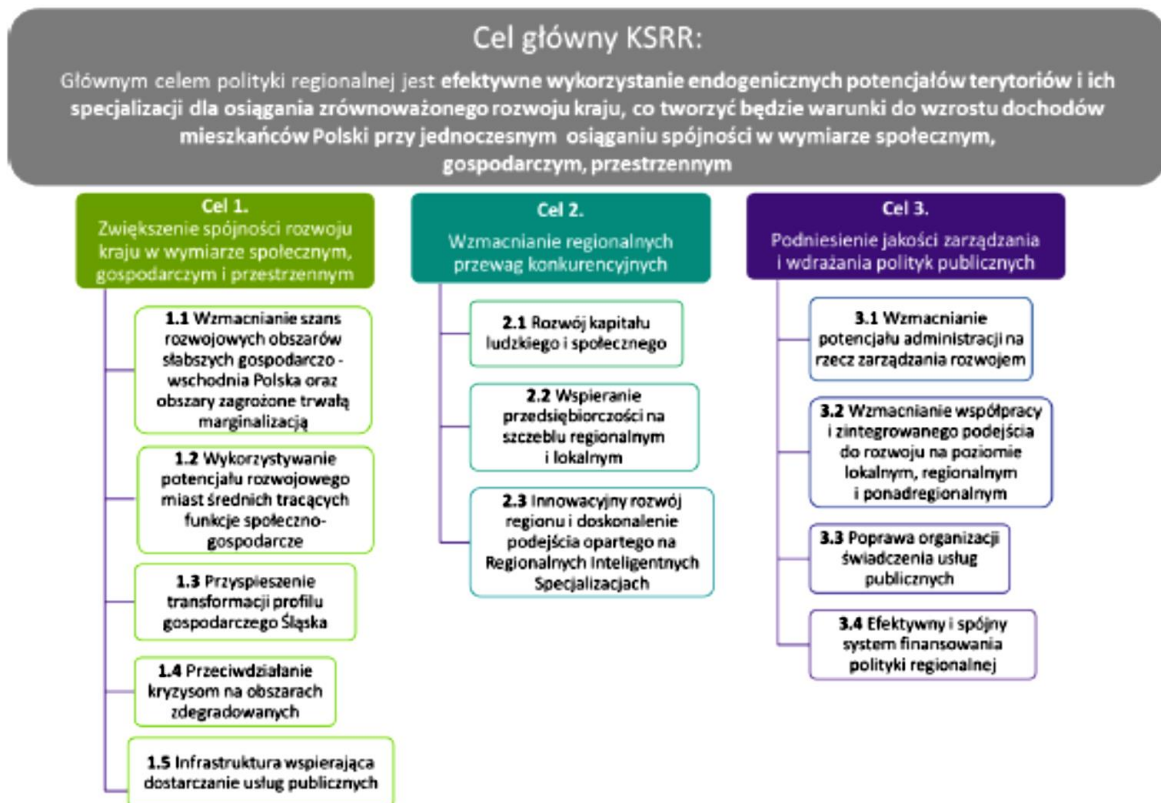
1. Przeciwdziałanie negatywnym skutkom procesów demograficznych.
2. Rozwijanie i wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego.
3. Wzrost produktywności i innowacyjności regionalnych gospodarek.
4. Rozwój infrastruktury podnoszącej konkurencyjność, atrakcyjność inwestycyjną i warunki życia w regionach.
5. Zwiększenie efektywności zarządzania rozwojem (w tym finansowania działań rozwojowych) oraz współpracy między samorządami terytorialnymi i między sektorami.
6. Przeciwdziałanie nierównościom terytorialnym i przestrzennej koncentracji problemów rozwojowych oraz niwelowanie sytuacji kryzysowych na obszarach zdegradowanych.

Zasady polityki regionalnej

Siedem zasad określa główne reguły planowania i realizacji działań na rzecz rozwoju regionalnego: od określania celów i priorytetów, poprzez wdrażanie, po monitorowanie i ocenę efektów.

- Subsydiarność,
- Zintegrowane podejście terytorialne czyli dopasowanie interwencji do specyfiki danego obszaru,

- Partnerstwo i współpraca,
- Koncentracja terytorialna i tematyczna,
- Podejmowanie decyzji w oparciu o dowody - planowane działania powinny opierać się na danych,
- Warunkowość,
- Zrównoważone inwestowanie.

Źródło: Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.

KSRR wprowadza między innymi, zasadę **Partnerstwa i współpracy** czyli budowanie kultury partnerstwa i współpracy ukierunkowanej na świadome i ustrukturyzowane współdziałanie ludzi, instytucji i organizacji oraz lepszą koordynację prowadzonych przez nich działań na rzecz rozwoju. Zasada dotyczy sieciowania i zawiązywania trwałych relacji pomiędzy instytucjami krajowymi, wojewódzkimi i lokalnymi, jak i administracją publiczną i różnymi interesariuszami, z włączeniem sektora prywatnego i społecznego.

KSRR wskazuje tzw. **Obszar strategicznej interwencji (OSI)** – obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, do którego kierowana jest interwencja łącząca inwestycje finansowane z różnych źródeł. **OSI obligatoryjne** - miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze i obszary zagrożone trwałą marginalizacją,

będą uwzględnione w **krajowych zintegrowanych strategiach rozwoju, w strategiach rozwoju województwa oraz w ramach strategii rozwoju lokalnego**. Oznacza to, że w krajowych zintegrowanych strategiach rozwoju powinny zostać wskazane m.in. **rodzaje działań, które będą realizowane na poszczególnych obligatoryjnych obszarach strategicznej interwencji**.

Istnieje możliwość wskazania dodatkowych, **fakultatywnych OSI**, o ile będzie to wiązało się z zapewnieniem konkretnych instrumentów wsparcia lub mechanizmów uzgodnień. Mogą to być wschodnia Polska, oraz wskazywane na poziomie **regionalnym lub lokalnym inne obszary, np. subregiony, miasta i obszary powiązane z nim funkcjonalnie, obszary przygraniczne, obszary przemysłowe, czy obszary zdegradowane**. Krajowa Strategia urealnienia dotychczasową formę współpracy, poprzez **odejście od modelu jednego kontraktu dedykowanego właściwemu regionowi** - wprowadzając możliwość zawarcia przez **samorząd województwa kilku typów kontraktu terytorialnego**:

Kontrakt programowy uzgodnienia pomiędzy rządem a samorządem województwa stanowiący zobowiązanie stron do realizacji zadań, w stosunku do określonego w nim terytorium. Umowa pomiędzy stronami określa zasady, kierunki i warunki dofinansowania programu operacyjnego służącego realizacji umowy partnerstwa na lata 2021-2027 przygotowanego przez zarząd województwa, w tym przedsięwzięcia priorytetowe realizowane w tym programie. Rezultaty ustaleń w kontrakcie zdecydują o wielkości i ukierunkowaniu alokacji danego regionalnego programu operacyjnego. Kontrakt może wskazywać w wybranych obszarach przedsięwzięcia dla krajowych programów operacyjnych, tj. projektów pozakonkursowych. Kontrakt programowy nie wykracza poza obszar województwa i powinien uwzględniać specyficzne potrzeby wskazanych na poziomie krajowym lub regionalnym OSI.

Kontrakt sektorowy to uzgodnienia pomiędzy ministrem właściwym ze względu na zakres objęty kontraktem sektorowym, ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego a zarządem województwa/zarządami województw, określający zasady realizacji programów rozwoju przygotowywanych przez właściwych ministrów w zakresie interwencji ukierunkowanej terytorialnie w regionie. **Jest mechanizmem fakultatywnym**, niezwiązanym ze środkami UE, który może być wykorzystany do uzgadniania realizacji wybranych sektorowych programów rozwoju w zakresie interwencji ukierunkowanej terytorialnie w regionach. Kontrakt sektorowy będzie służył uzgodnieniu z przedstawicielami zarządów województw zakresu i sposobu realizacji programu rozwoju w odniesieniu do tzw. **części terytorialnej**, jeśli taka zostanie wyodrębniona w programie rozwoju. Ustalenia kontraktu sektorowego, w formie umowy, będą więc stanowiły uszczegółowienie systemu realizacji danego programu rozwoju w odniesieniu do interwencji ukierunkowanej terytorialnie. Warunkiem zawarcia kontraktu sektorowego jest **zagwarantowanie wkładu finansowego na realizację przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w części ukierunkowanej terytorialnie** właściwego programu rozwoju, zarówno po stronie rządowej, jak i samorządowej. Kontrakt sektorowy jest podpisywany przez wszystkie strony uczestniczące w negocjacjach.

Porozumienie terytorialne ma na celu lepszą integrację działań rozwojowych, podejmowanych/inicjowanych z poziomu lokalnego lub regionalnego, uwzględniających specyficzne uwarunkowania terytorialne. Podstawą dla określania zakresu tematycznego porozumienia terytorialnego jest strategia rozwoju ponadlokalnego, strategia rozwoju gminy lub plany działań, odzwierciedlające m. in. oddolne inicjatywy rozwojowe. Ma ono służyć przede wszystkim uzgadnianiu interwencji istotnych z punktu widzenia społeczności lokalnych. Porozumienie terytorialne to mechanizm uzgodnień pomiędzy zarządem województwa albo ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego a lokalnymi jednostkami samorządu terytorialnego lub ich związkami. Określa ono kierunki rozwoju lub przedsięwzięcia priorytetowe, które mają istotne znaczenie dla rozwoju lokalnej jednostki samorządu terytorialnego objętej porozumieniem. Stronami porozumienia terytorialnego może więc być zarząd województwa i przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego znajdujących się na terenie danego województwa (gmin, powiatów, związków i porozumień międzygminnych lub stowarzyszeń gmin). Zakłada się również możliwość zawierania porozumienia terytorialnego z przedstawicielami samorządu lokalnego przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w przypadku, gdy uzasadnia to zakres interwencji wskazany w krajowej strategii rozwoju regionalnego. Wypracowanie przez przedstawicieli samorządów przedsięwzięć wskazanych w porozumieniu terytorialnym powinno odbywać się z zaangażowaniem partnerów społeczno-gospodarczych, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych, środowiska naukowo-akademickiego, podmiotów prywatnych i innych partnerów zaangażowanych w rozwój lokalny. Dzięki zastosowaniu podejścia partycypacyjnego w procesie programowania strategicznego i wdrażania interwencji możliwe jest lepsze rozpoznanie przewag lokalnego potencjału i przezwyciężenie barier rozwojowych i problemów społeczno-gospodarczych danego obszaru. Stosowanie takiego podejścia w perspektywie prowadzi do wzmacniania tożsamości lokalnej wspólnoty i integracji społecznej.

Kierunkami działań Miasta Łomża w 2020 roku będą:

- **Poprawa jakości życia poprzez partycypację i zwiększanie kapitału społecznego mieszkańców** - aktywność obywatelska, partycypacja społeczna w zarządzaniu miastem. Wzmacnianie aktywności obywatelskiej poprzez edukację w celu aktywizacji, inspirowania do działania, odważnych i przedsiębiorczych mieszkańców nowoczesnej Łomży.
- **Mobilność miejska w Łomży** - wygodne, zdrowe, bezpieczne i pozbawione barier przemieszczanie się po mieście.
- **Uzbrojenie terenów inwestycyjnych na obszarze miasta** od strony budowy trasy Via Baltica.
- **Budowa, przebudowa, remonty infrastruktury technicznej miasta** - dobra infrastruktura, przyjazne środowisko i transport oraz silna gospodarka i edukacja.

Głównymi priorytetami Miasta Łomża w 2020 roku będą:

1. Realizacja rozbudowy bulwarów nad Narwią i terenów rekreacyjnych miasta.
2. Budowa/remont budynków komunalnych pod wynajem dla młodych.
3. Budowa/rozbudowa centrum produkcyjno - logistycznego.
4. Centrum Kompetencji i Szkolnictwa Zawodowego.

Wstępne zadania zgłaszane przez Miasto Łomża do założeń strategii województwa i programów operacyjnych:

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020:

- Zwiększenie dostępności komunikacyjnej Łomży w układzie regionalnym i krajowym, rozbudowa powiązań w układzie regionalnym, w szczególności z siecią autostrad i dróg ekspresowych (sieć TEN-T), Via Baltica.
- Zrównoważona mobilność miejska w Łomży, centrum przesiadkowe.
- Budowa i przebudowa ulic podstawowego układu komunikacyjnego m. in.: Partyzantów, Dmowskiego, Woziwodzka, Giełczyńska, Rządowa, Osiedle Wschód: Kazimierza Wielkiego, Stefana Batorego, Władysława Jagiełły, Królowej Jadwigi, sięgacz Nowogrodzka, Dworna, ciągi komunikacyjne przy ul. Studenckiej, Poligonowa, sięgacz Magazynowa, Kalinowa, Szmaragdowa, Małachowskiego, Wiejska, 3-Maja, przedłużenie ul. Meblowej, Jaworowa, Grabowa, Tkacka.
- Remont i modernizacja zabytkowego budynku Miejskiej Biblioteki Publicznej przy ul. Długiej, II Liceum Ogólnokształcące, budynek Ratusza.
- Budowa ścieżek rowerowych.
- Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej oraz ochrony środowiska.
- Wymiana źródeł ciepła – modernizacja systemów ogrzewania.

Perspektywa Finansowa RPOWP 2021 – 2027:

- Poprawa dostępności transportowej tras dojazdowych do budowanej Via Baltica oraz dróg o znaczeniu krajowym.
- Remonty budynków komunalnych należących do miasta Łomża.
- Realizacja zrównoważonej mobilności miejskiej w Łomży - następny etap.
- Wyznaczenie i uzbrojenie nowych terenów komunalnych z przeznaczeniem pod inwestycje oraz stworzenie kompleksowej bazy ofert inwestycyjnych.
- Rekultywacja terenów zdewastowanych.
- Budowa kolei do Łomży.
- Wyznaczenie i przygotowanie terenów pod budownictwo wielo- i jednorodzinne.
- Łomżyńskie platformy startowe dla nowych pomysłów program dla subregionu łomżyńskiego.
- Udostępnienie, zintegrowanie i monitorowanie danych o mieście (Big Data) w celu ewaluacji rozwoju miasta i wdrażania Smart City.

- Dostosowanie łomżyńskiego systemu edukacyjnego i kwalifikacji do wymogów rynku pracy.
- Zagospodarowanie, przebudowa Muszli koncertowej na ulicy Zjazd.
- Wymiana źródeł emisji zanieczyszczeń - modernizacja systemów ogrzewania.
- Budowa i przebudowa infrastruktury ciepłowniczej zasilającej wybrane obszary Miasta w części wynikającej z założeń przewidzianych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej miasta Łomża.
- Rozwój infrastruktury edukacyjnej i sportowej.
- Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej.
- Termomodernizacja obiektów oświatowych.
- Rozbudowa ścieżek rowerowych i systemu rowerowego.
- Zagospodarowanie mini bulwarów nad rzeką Łomżyczką (ścieżki rowerowe, oświetlenie i zieleń).
- Rozbudowa i wzmocnienie infrastruktury i sfery społecznej miasta.

Aktualizacja strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego:

- Wprowadzenie do strategii rozwoju województwa dedykowanego wsparcia dla miast średnich województwa podlaskiego w ramach Krajowych Programów i UE.
- Koncentracja finansowa, gospodarcza i polityczna na zwiększeniu roli ośrodków subregionalnych w stymulowaniu rozwoju gospodarczego regionu (RIT/ZIT).
- Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej oraz lokalnych społeczności zmagających się z wyzwaniami demograficznymi i geograficznymi, na obszarze subregionu łomżyńskiego.
- Wspieranie przez samorząd województwa inwestycji krajowych i zagranicznych lokalizowanych na terenie miasta Łomża i subregionu.
- Zapewnienie warunków dla inwestycji publicznych i prywatnych w miastach średnich województwa podlaskiego.
- Łomża jako obszar zagrożony trwałą marginalizacją i wsparcie Łomży jako miasta średniego tracącego funkcje społeczno-gospodarcze, wzmocnienie Łomży jako subregionalnego ośrodka wzrostu.
- Lokalizacja funkcji wyższego rzędu - deglomeracja.
- Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych, powszechny dostęp do Internetu i upowszechnienie wykorzystania technologii cyfrowych.
- Powstawanie, wspieranie instytucji otoczenia biznesu o znaczeniu subregionalnym (np. Centrum Wsparcia Doradczego) oraz inkubatory, start-up.

Lata 2019 - 2020 rozpoczynają proces przygotowania miasta Łomża do nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027. Działania te powinny koncentrować się na:

- Zintegrowanych Inwestycjach Terytorialnych,
- uwzględnieniu nowych celów UE w polityce społeczno-gospodarczej Miasta Łomża,

- aktualizacji działań rozwojowych oraz programów strategicznych miasta,
- przygotowaniu operacyjnym do korzystania z różnych instrumentów finansowych krajowych i unijnych, publicznych i prywatnych, adresowanych do obszarów zagrożonych marginalizacją i średnich miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze,
- kontynuacji działań i upowszechniania usprawnień zarządzania miastem, w tym doskonalenie rozwiązań organizacyjnych i dostosowanie ich do specyfiki miasta,
- zintegrowanie i monitorowanie danych o mieście (Big Data) w celu ewaluacji celów rozwojowych i jakości usług publicznych oraz Smart City,
- promowaniu podejścia partycypacyjnego w podejmowaniu decyzji oraz w zakresie zarządzania miastem i realizacji działań rewitalizacyjnych.

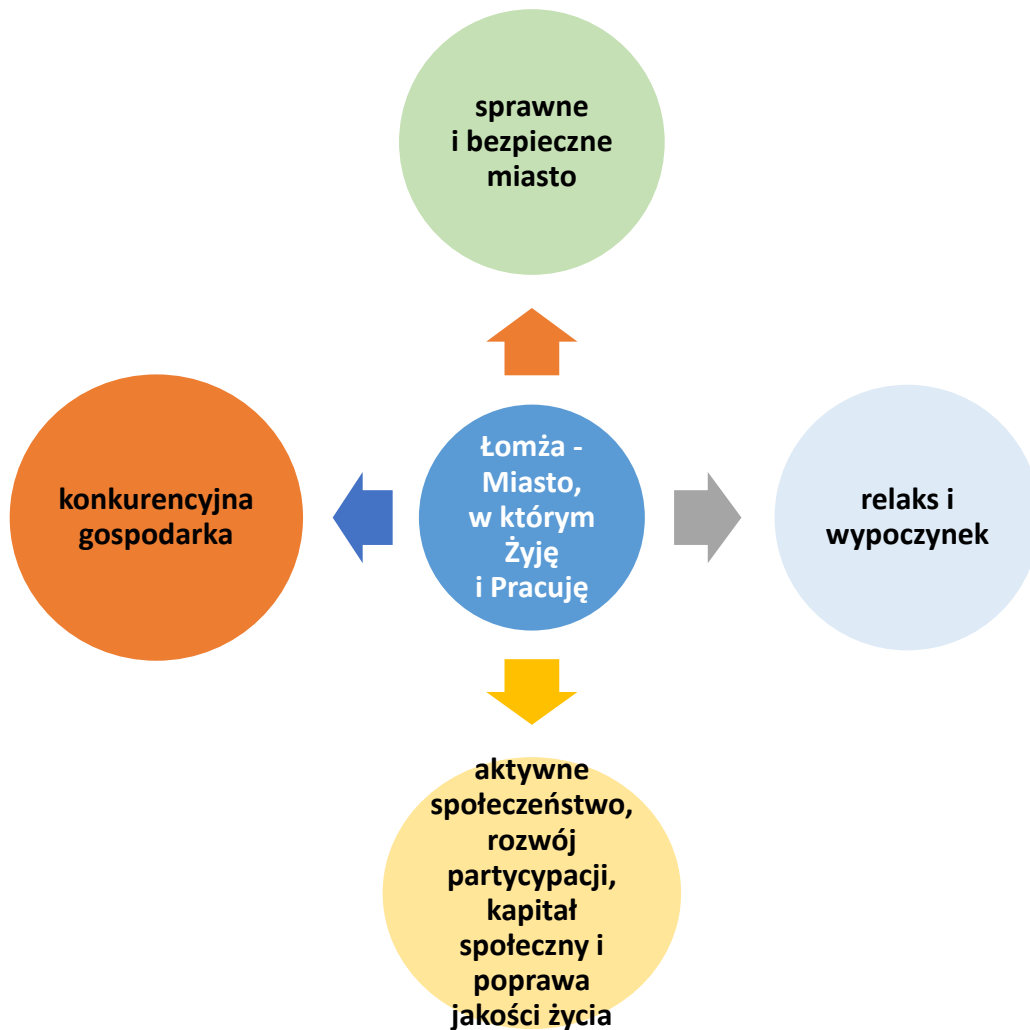
W szczególności 2020 rok będzie okresem przygotowawczym do nowej perspektywy finansowej **Unii Europejskiej w okresie 2021-2027** - Europa zrównoważonego rozwoju. Planowane działania, na które przeznaczone zostaną fundusze unijne:

- ✓ **Inteligentny wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu.** Konkurencyjność na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, realizacji zadań związanych z badaniami, edukacją, rozwojem innowacji, transeuropejskiej sieci energetycznej, transportowej i telekomunikacyjnej, wspierania przedsiębiorczości, itp. Przyporządkowane są mu m.in. programy wymian studenckich, programów młodzieżowych czy badań naukowych.
- ✓ **Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna.** Wsparcie polityki regionalnej koncentrującej się zwłaszcza na pomocy regionom obszarów rozwijających się. Najbardziej charakterystycznymi programami są: Europejski Fundusz Społeczny, który wspiera rynek pracy, rozwój zawodowy obywateli oraz Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, czyli inwestycje w infrastrukturę oraz konkurencyjność regionów.
- ✓ **Trwały wzrost gospodarczy.** Zasoby naturalne. Działania na rzecz środowiska i klimatu.
- ✓ **Bezpieczeństwo i obywatelstwo.** Programy związane z europejską współpracą wymiaru sprawiedliwości, polityki migracyjnej i azylowej, polityką zdrowotną, ochroną konsumentów oraz dialogiem z obywatelami.
- ✓ **Globalny wymiar Europy.** Zwiększenia roli UE jako jednego z najważniejszych graczy na arenie międzynarodowej. Uwzględnić też pomoc humanitarną państwom spoza UE, a także pomoc przedakcesyjną oraz programy skierowane do krajów sąsiadujących z UE.

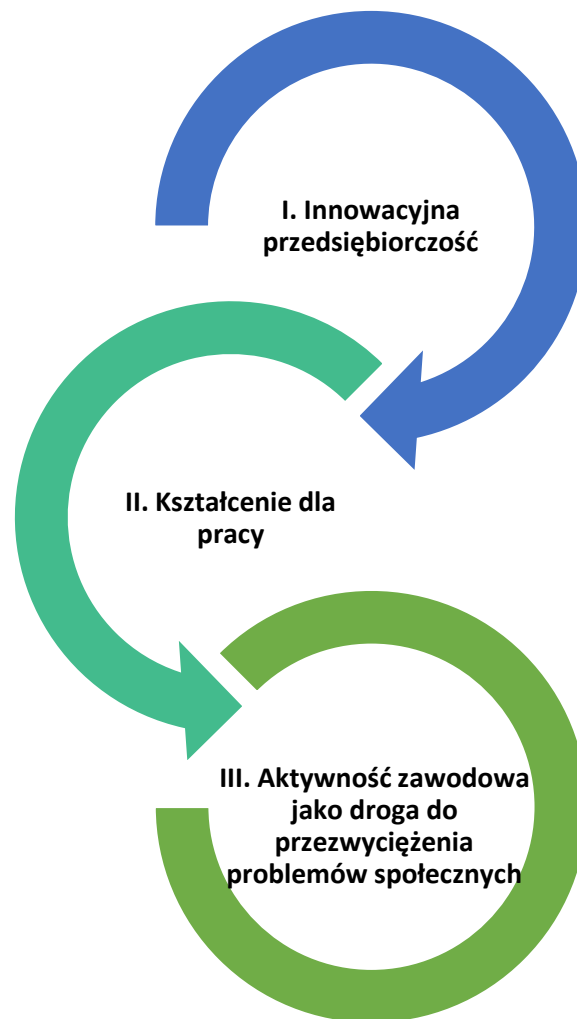
II. Obszary kluczowe

Podobnie jak w latach poprzednich, strategiczne dla miasta zadania podzielono na cztery obszary kluczowe. Pierwszy to konkurencyjna gospodarka, drugi sprawne i bezpieczne miasto, trzeci – aktywne społeczeństwo, rozwój partycypacji, budowa kapitału społecznego i poprawa jakości życia, a czwarty – relaks i wypoczynek.

Obszary kluczowe w rozwoju miasta

Układ celów strategicznych w ramach Programu Rozwoju Miasta Łomża 2020 Plus

1. Konkurencyjna gospodarka.

Obszar
kluczowy

• Konkurencyjna gospodarka

Tworzenie jak najlepszych warunków do rozwoju gospodarki lokalnej oraz wzrostu atrakcyjności gospodarczej miasta i nowych inwestycji.

Urząd Miejski, Park Przemysłowy Łomża Sp. z o.o., Agencja Rozwoju Regionalnego, Społeczne Forum Gospodarcze, organizacje wspierające biznes, przedsiębiorcy, Łomżyńskie Centrum Rozwoju Edukacji (ŁCRE), uczelnie wyższe.

Kierunkowe działania w obszarze kluczowym:

- Przygotowywanie dokumentów urbanistycznych stanowiących podstawę inwestowania: opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub ich zmian,
- Kontynuacja budowy centrum przesiadkowo-komunikacyjnego w Łomży,
- Kontynuacja budowy i przebudowy dróg gminnych i powiatowych na terenie miasta Łomża,
- Kontynuacja wsparcia lokalnej infrastruktury drogowej,
- Rewitalizacja Placu Starego Rynku w Łomży,
- Zwiększenie udziału OZE w gospodarce miasta,
- Tereny inwestycyjne – scalenia,
- Rozpoczęcie prac nad nowym Programem Rozwoju Miasta Łomża na lata 2021-2027,
- Kontynuacja przedsięwzięć wynikających z Programu Rozwoju Przedsiębiorczości w Mieście Łomża tj. śniadania biznesowe, konkurs Łomżyńskie Anioły Biznesu, konferencja INVEST IN ŁOMŻA,
- Udział we wdrażaniu programów rządowych realizowanych w obszarze gospodarczym i społecznym m.in. Program Dostępność Plus, Bezemisyjny transport publiczny, Pakiet dla średnich miast,
- Wykorzystanie programu regionalnego skierowanego do najłabszych obszarów gospodarczych (Program 2020+),

- Działania w ramach Programu Rozwój Lokalny – wzmocnienie spójności społecznej i gospodarczej poprzez podniesienie jakości życia mieszkańców miasta,
- ZIT – zintegrowane inwestycje terytorialne,
- Kontynuacja działań Społecznego Forum Gospodarczego,
- II etap/kontynuacja rozbudowy Parku Przemysłowego w Łomży,
- Realizacja II etapu rozwoju start-upów z Programu Polska Wschodnia – Park Przemysłowy Łomża,
- Centrum kompetencji Łomży – wspieranie szkolnictwa zawodowego i praktycznego,
- Realizacja zadań zgodnie z Lokalnym Programem Rewitalizacji Miasta Łomża na lata 2017-2023,
- Współpraca międzynarodowa z miastami partnerskimi,
- Promocja miasta Łomża, jego potencjału gospodarczego i inwestycyjnego oraz oferty lokalizacyjnej.

2. Sprawne i bezpieczne miasto.

Obszar
kluczowy

• Sprawne i bezpieczne miasto

Zapewnienie, najwyższej jakości wypełniania zadań publicznych oraz rozwijanie czynników wpływających na profesjonalną i przyjazną obsługę mieszkańców i klientów Urzędu, podnoszenie bezpieczeństwa, atrakcyjności i jakości życia w mieście.

Urząd Miejski i jednostki podległe, mieszkańcy Miasta.

Kierunkowe działania w obszarze kluczowym:

- Modernizacja i doposażenie budynków jednostek organizacyjnych Miasta Łomża,
- Modernizacja budynków oraz mieszkań komunalnych w mieście Łomża,
- Budowa budynku mieszkalnego (komunalnego) przy ulicy Rubinowej,

- Kontynuacja działań zapewniających mieszkańcom poprawę jakości powietrza poprzez modernizację indywidualnych źródeł ciepła na terenie miasta Łomża – Program Ograniczenia Niskiej Emisji,
- Opracowanie oraz wdrażanie Łomżyńskiej Strategii Elektromobilności w mieście Łomża,
- Zakup autobusów elektrycznych, autobusów na gaz ziemny oraz budowa instalacji do dystrybucji nośników dla niskoemisyjnego transportu,
- Wyposażenie dróg i ulic w infrastrukturę służącą obsłudze transportu publicznego oraz infrastrukturę poprawiającą bezpieczeństwo pasażerów,
- Budowa infrastruktury transportu publicznego i niezmotoryzowanego: kontynuacja budowy centrum przesiadkowo-komunikacyjnego, ścieżki rowerowe,
- Przekształcenie MPK w Spółkę z o.o.,
- Bezpłatna komunikacja miejska,
- Łomżyńska Komunikacja Rowerowa „Łoker” – kontynuacja programu systemu rowerowego w mieście Łomża,
- działania informacyjno-edukacyjne z zakresu ochrony środowiska wynikające z opracowywanych dokumentów,
- Realizacja zadań zgodnie z Lokalnym Programem Rewitalizacji Miasta Łomża na lata 2017-2023,
- Kontynuacja działań w zakresie zwiększenia dostępu do usług opiekuńczych, usług specjalistycznych i asystenckich, poprawa funkcjonowania osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych oraz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym,
- Kontynuacja „Programu szczepień ochronnych przeciwko grypie dla mieszkańców Łomży po 60. roku życia na lata 2019-2020”,
- Zmiana dotychczasowej siedziby Powiatowego zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności z ul. Dwornej 23B na dostosowaną do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- Realizacja zadań z zakresu doskonalenia i rozwoju systemów zarządzania i komunikacji miasta z mieszkańcami, elementy Smart City,
- Współpraca Miasta z organizacjami pozarządowymi.

3. Aktywne społeczeństwo.

Obszar
kluczowy

• Aktywne społeczeństwo

Pobudzenie i utrzymywanie aktywności społecznej, gospodarczej, obywatelskiej, samoorganizacji i uczestnictwa partycypacyjnego mieszkańców, angażowanie ich w życie miasta.

Urząd Miejski i jednostki podległe, Łomżyńska Społeczna Rada Seniorów, Klub Seniora, Centrum Integracji Społecznej, Łomżyńska Społeczna Rada ds. Osób z Niepełnosprawnością, Młodzieżowa Rada Miejska, organizacje pozarządowe, mieszkańcy Miasta.

Kierunkowe działania w obszarze kluczowym:

- Kontynuacja budowy Sali sportowej oraz boiska przy Szkole Podstawowej nr 2 w Łomży,
- Budowa Sali sportowej przy Szkole podstawowej nr 5 w Łomży,
- Budowa boiska przy ZSTiO nr 4 w Łomży,
- Modernizacja Hali Sportowej przy SP 9 w Łomży,
- Kontynuacja modernizacji/termomodernizacji budynków jednostek oświatowych m.in. I LO, II LO, III LO, ZSEIO nr 6, Bursa Szkolna nr 3, zaplecza szkół branżowych, przedszkoli,
- Dostosowanie infrastruktury szkół podstawowych do obecnej reformy szkolnictwa,
- Realizacja programu Budżetu Obywatelskiego,
- Realizacja Młodzieżowego Budżetu Obywatelskiego,
- Kształcenie kompetencji kluczowych szansą na lepszą jakość edukacji – realizacja od 2017 do 2020 roku,
- Kontynuacja działań w zakresie włączenia społecznego osób biernych zawodowo, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym,
- Kontynuacja działań w zakresie podniesienia poziomu integracji osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym – aktywizacja społeczna, zdrowotna i zawodowa,

- Kontynuacja działań Rady Seniorów, Łomżyńskiej Rady Młodzieżowej oraz Rady ds. Osób z Niepełnosprawnością,
- Realizacja zadań zgodnie z Lokalnym Programem Rewitalizacji Miasta Łomża na lata 2017-2023,
- Wdrażanie, monitorowanie i ocena realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Łomża,
- Prace mające na celu przeniesienie instytucji centralnych do byłych miast wojewódzkich (Miasto+).

4. Relaks, wypoczynek.

Obszar
kluczowy

• Relaks, wypoczynek

Rozwój turystyki i spędzania czasu wolnego jako uzupełnienie gospodarki Miasta w tworzeniu nowych miejsc pracy i źródło dochodów mieszkańców.

Urząd Miejski i jednostki podległe działające w sferze edukacji, ochrony zdrowia, kultury i sportu, organizacje pozarządowe, kluby sportowe.

Kierunkowe działania w obszarze kluczowym:

- Łomżyńska Komunikacja Rowerowa „Łoker” – kontynuacja programu rowerowego w mieście Łomża,
- Budowa infrastruktury transportu niezmotoryzowanego – ścieżki rowerowe,
- Budowa bulwarów nadnarwiańskich w Łomży – II etap,
- Kontynuacja przebudowy i rozbudowy budynku Filharmonii Kameralnej im. W. Lutosławskiego w Łomży,
- Działalność Hali Kultury na Starym Rynku w Łomży,
- Rewitalizacja Placu Starego Rynku w Łomży,
- Rozwój bazy kulturalnej i zabytkowej miasta,
- Tworzenie i promowanie całorocznego kalendarza imprez placówek kultury,

- Utrzymanie bazy rekreacyjnej i sportowej miasta oraz wzrost świadczonych usług np. wymiana nawierzchni przy Orliku na ul. Katyńskiej w Łomży oraz przystosowanie pomieszczeń na Stadionie Miejskim pod ogólnodostępną siłownię oraz jej wyposażenie,
- Tworzenie warunków do korzystania z działań kulturalno-artystycznych, edukacyjnych i usług sportowych,
- Realizacja zadań zgodnie z Lokalnym Programem Rewitalizacji miasta Łomża na lata 2017-2023,
- Kontynuacja działań wynikających ze Strategii Promocji Miasta Łomża.

III. Polityka finansowa Miasta

W 2020 roku planowaną politykę finansową Łomży wyznaczają główne kierunki rozwoju określone w założeniach niniejszej polityki społeczno-gospodarczej. Najważniejsze będzie zapewnienie właściwego poziomu środków na finansowanie wydatków bieżących oraz przedsięwzięć ujętych w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta na lata 2020-2034, a także projektów współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej i budżetu Państwa.

Podstawowym dokumentem, który zawiera dane o prowadzonej i planowanej polityce finansowej Miasta jest Wieloletnia Prognoza Finansowa. Dokument ten zawiera najważniejsze przedsięwzięcia Miasta w połączeniu z możliwościami ich sfinansowania, a także z uwzględnieniem limitów zadłużenia i danych z przyszłych planowanych budżetów Miasta. Pozwala to nie tylko określić możliwości inwestycyjne Miasta, co ma znaczenie m.in. przy aplikowaniu o środki z funduszy zewnętrznych, ale również zabezpieczyć niezbędne wydatki bieżące. Bazując na danych historycznych należy stwierdzić, że przyjęte założenia w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata spłaty już zaciągniętych jak i planowanych do zaciągnięcia kredytów, są realne. Poziom zadłużenia Miasta Łomża jest stabilny, nie zagrażający jego gospodarce finansowej, a wskaźniki wynikające z art. 242 i 243 ustawy o finansach publicznych mają zdecydowanie lepsze wartości, niż miało to miejsce na początku minionej kadencji.

W ramach przedsięwzięć ujętych w Wieloletniej Prognozie Finansowej w pierwszej kolejności sfinansowane zostaną inwestycje już rozpoczęte, a także prace przygotowawcze dla projektów planowanych do realizacji z wykorzystaniem środków z funduszy Unii Europejskiej czy też z Funduszu Dróg Samorządowych. W tym celu kontynuowane będą działania zmierzające do utrzymania dobrych wyników w obszarze bieżącej działalności Miasta, tak aby różnica pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi zapewniała bezpieczny poziom nadwyżki operacyjnej, gwarantującej obsługę zadłużenia, a także wygenerowanie nadwyżki z przeznaczeniem na inwestycje. Z uwagi na prowadzoną politykę miasta, zmierzającą do zwiększenia atrakcyjności Łomży jako miejsca do zamieszkania (docelowo bezpłatna komunikacja, budowa mieszkań na wynajem, tworzenie bazy do wypoczynku, realizacja programu antyśmogowego, nowe miejsca w żłobkach, przedszkolach, wysoki

poziom nauczania w szkołach publicznych, inwestycje w tworzenie bazy sportowej i kulturalnej czy też realizacja programów na rzecz osób niepełnosprawnych i seniorów oraz wspieranie mikro przedsiębiorczości) zakłada się, że będzie rosła sprzedaż nowych mieszkań i budynków biurowych, co skutkować będzie większymi wpływami do budżetu podatku od nieruchomości.

Podobnie jak w latach poprzednich prowadzone będą również działania zwiększające efektywność w ściąganiu należności budżetowych. Zachowanie stabilnej wysokości dochodów własnych stanowi ważny czynnik dla zapewnienia źródeł finansowania wydatków.

W celu pobudzenia wzrostu gospodarczego w mieście przewiduje się kontynuowanie dotychczasowej polityki podatkowej m.in. poprzez system ulg dla przedsiębiorców, czy też nie podnoszenie obowiązujących stawek podatków i opłat lokalnych.

Przyszły rok będzie czasem rozpoczęcia i kontynuacji a także zakończenia realizacji rzeczowej wielu dużych zadań i projektów inwestycyjnych w obszarach: transportu i komunikacji zbiorowej (centrum przesiadkowe, zakup autobusów niskoemisyjnych, wprowadzenie bezpłatnej komunikacji dla dzieci i młodzieży szkolnej), kultury (filharmonia, hala kultury) gospodarki mieszkaniowej (budowa budynku przy ul. Rubinowej, modernizacja budynku przy ul. Wesołej, modernizacja budynków komunalnych) ochrony środowiska (program antyśmogowy - wymiana pieców), a także edukacji i polityki społecznej. Realizacja tych przedsięwzięć, zwłaszcza nowych przy udziale funduszy europejskich, funduszy z Programów Rządowych takich jak „Fundusz dróg samorządowych”, wymagać będzie zabezpieczenia w budżecie Miasta środków na pokrycie wkładu własnego. Planuje się co prawda zaciągnięcie kredytu w wysokości 20 mln. zł., nie mniej jednak, zabezpieczeniem niezbędnych środków będą głównie środki własne z budżetu Miasta. Dlatego też, konieczne będzie przestrzeganie w kolejnych latach równowagi budżetowej, z naciskiem na wypracowanie, podobnie jak w latach 2016-2019, nadwyżki budżetowej. Przy określaniu kierunków działania na następny rok budżetowy będą brane pod uwagę również zmieniające się ramy prawne oraz uwarunkowania ekonomiczne, w których funkcjonuje jednostka samorządu terytorialnego. Powyższe ma szczególne znaczenie w odniesieniu do uzyskiwanych dochodów budżetowych, z których znaczna ich część jak dochody z tytułu udziału w podatkach PIT i CIT, czy z podatku od czynności cywilnoprawnych, są w dużej mierze niezależne od działań Miasta. Są one relatywnie silnie powiązane ze stanem koniunktury gospodarczej oraz polityką podatkową państwa. O ile prognozy dotyczące gospodarki Polski obecnie są nadal pozytywne, to wprowadzenie dalszych zmian systemowych w zapisach ustaw podatkowych, szczególnie w podatku PIT (obniżenie stawki podatku PIT z 18% na 17%, zwolnienie z podatku PIT osób do 26 roku życia oraz podwyższenie kosztów uzyskania przychodów), może skutkować, przy braku mechanizmów rekompensujących te wpływy, znacznym uszczupleniem dochodów dla budżetu miasta. Należy przy tym podkreślić, iż wpływy z udziału w podatkach PIT i CIT stanowią obecnie ponad 23,2% dochodów bieżących Miasta. Mając na uwadze powyższe ryzyka, konieczne będzie kontynuowanie działań mających na celu utrzymanie wysokiego poziomu nadwyżki operacyjnej w budżecie miasta. Z tego też powodu władze nadal aktywnie wspierają inicjatywy służące uzyskaniu w przyszłości dodatkowych wpływów do budżetu poprzez tworzenie sprzyjających warunków do powstawania nowych inwestycji w sektorze prywatnym

oraz rozwoju przedsiębiorczości (m.in. pakiet ulg podatkowych, realizacja projektów: „Kompleksowy system rozwijania kompetencji i umiejętności osób dorosłych zgodnie z potrzebami regionalnej gospodarki”, czy też realizacja inwestycji drogowych itd.).

Priorytetem w zakresie planowania wydatków bieżących będzie nadal nie tylko zapewnienie odpowiednich środków na zaspokojenie zbiorowych potrzeb mieszkańców oraz na prawidłowe funkcjonowanie jednostek i urządzeń miejskiej infrastruktury technicznej i społecznej, ale również ich zwiększenie, szczególnie w takich obszarach jak oświata (wzrost wynagrodzeń od 1 września 2019r.), transport publiczny, gospodarka komunalna czy rozszerzenie zakresu usług/ulg w ramach karty seniora (szczepienia). W przyszłych budżetach należy również zapewnić środki na utrzymanie nowych obiektów oddanych do użytku w wyniku zakończenia procesu inwestycyjnego w 2019-2020r. (Hala Kultury, Filharmonia, Park Jana Pawła II, Centrum Przesiadkowe). Dlatego też konieczne jest kontynuowanie działań sprzyjających efektywności gospodarowania środkami publicznymi, w szczególności w obszarach, które generują największe koszty. Weryfikacja wydatków bieżących w sytuacji ograniczonych możliwości budżetowych jest ważnym elementem polityki zarządzania Miastem i jego finansami.

Obok zapewnienia finansowania przedsięwzięć inwestycyjnych oraz wydatków bieżących priorytetem w zakresie polityki finansowej pozostaje nadal utrzymanie niskich kosztów obsługi zadłużenia, a także redukcja samego zadłużenia Miasta. Taka sytuacja występuje już od początku minionej kadencji. W latach 2015-2017 pomimo nieznacznego wzrostu poziomu zadłużenia (przypomnę, w ciągu ostatnich 3 lat wzrosło ono zaledwie o 7 244 320 zł), Miasto ponosiło niższe, niż to miało miejsce w latach poprzednich koszty na obsługę długu o ok 900 tyś. zł./rocznie. Możliwe to było m.in. dzięki utrzymującym się niskim stopom procentowym. Z aktualnych komunikatów Rady Polityki Pieniężnej wyraźnie wynika, że oficjalne stopy procentowe mogą pozostać na niezmiennym poziomie nawet do końca 2021r.

Redukcja zadłużenia pozostaje oczywiście priorytetem ale w taki sposób, aby jednocześnie umożliwić maksymalne wykorzystanie możliwości wynikających z perspektywy finansowej Unii Europejskiej 2014-2020. Samorządy w latach 2021-2027 będą w mniejszym stopniu beneficjentami funduszy UE. Polityka spójności poszerzy się, przy czym udział samorządów terytorialnych, zwłaszcza lokalnych, będzie się zmniejszał kosztem - przedsiębiorstw, klastrów, instytucji otoczenia biznesu, operatorów infrastruktury. Założenia funduszy na lata następne zakładają większą liczbę projektów wzmacniających strukturę gospodarczą, a mniej klasycznych odtworzeniowych, modernizacyjnych, oraz projektów pozwalających na odrobienie dystansu cywilizacyjnego. W 2019 roku co prawda planuje się po raz pierwszy obniżenie zadłużenia Miasta. Zgodnie z założeniami Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta w 2019 roku, planuje się zaciągnąć kredyt w kwocie 10 000 000 mln. zł zaś spłaty kredytów zaciągniętych w latach poprzednich na kwotę 10 625 979,82 zł. Zatem, realnie zadłużenie Miasta obniży się o 625 979,82 zł. Mając jednak na uwadze zakres planowanych do realizacji w latach 2020 – 2022 przedsięwzięć oraz pojawiającą się możliwość uzyskania dofinansowania ze źródeł zewnętrznych (od 50 do 85 procent) już wiemy, że kontynuacja

obniżenia poziomu zadłużenia musi być odłożona w czasie. Wstępnie szacujemy, że w 2020 roku będzie zachodziła konieczność zaciągnięcia kredytu w kwocie ok. 20 mln. zł.

Podsumowując, celem polityki finansowej w roku 2020 i w latach następnych oprócz wzmocnienia dyscypliny wydatkowej, będzie nadal prowadzenie działań wspierających stronę dochodową budżetu miasta poprzez zwiększenie aktualnych źródeł dochodów przy wykorzystaniu możliwości jakie dają regulacje zawarte w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Miasto będzie nadal prowadziło konsekwentne działania w zakresie kontroli wyniku budżetu w części bieżącej, tak aby planowany wynik budżetu w zakresie nadwyżki operacyjnej został zrealizowany. Wyniki finansowe roku 2019 będą miały istotne znaczenie dla zapewnienia możliwości wysokiego poziomu absorpcji środków zewnętrznych. Budżet na rok 2020 i kolejne lata będzie tworzony na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta zaktualizowanej na okres 2019-2034.

IV. Zakończenie

Łomża miastem otwartym i przyjaznym mieszkańcom i gościom.

Miasto to mieszkańcy. Łomża będzie miastem odpowiadającym ich aspiracjom potrzebom:

- wypełniającym swoje funkcje społeczne, równego dostępu do wszystkich dóbr publicznych i wysokiej jakości usług w obszarach takich jak bezpieczeństwo, zdrowie, edukacja, infrastruktura, mobilność i transport, energia, jakość powietrza;

- wypełniającym swoje funkcje terytorialne wychodząc poza granice administracyjne i działającym jako siła napędowa wyważonego, zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju miejskiego i terytorialnego na wszystkich poziomach;

- partycypacyjne, angażujące, dające poczucie przynależności i wartości swoim mieszkańcom;

- stawiające czoła wyzwaniom i wykorzystujące szanse związane z obecnym i przyszłym trwałym, inkluzywnym i zrównoważonym wzrostem społecznym i gospodarczym.

konkurencyjna gospodarka - tworzenie jak najlepszych warunków do rozwoju gospodarki lokalnej oraz wzrostu atrakcyjności gospodarczej miasta i nowych inwestycji.

sprawne i bezpieczne miasto - zapewnienie najwyższej jakości wypełniania zadań publicznych oraz rozwijanie czynników wpływających na profesjonalną i przyjazną obsługę mieszkańców i klientów Urzędu, podnoszenie bezpieczeństwa, atrakcyjności i jakości życia w mieście.

Łomża - Miasto, w którym Żyję i Pracuję

aktywne społeczeństwo, rozwój partycypacji, kapitał społeczny i poprawa jakości życia - pobudzenie i utrzymywanie aktywności społecznej, gospodarczej, obywatelskiej, samoorganizacji i uczestnictwa partycypacyjnego mieszkańców, angażowanie ich w życie miasta.

relaks i wypoczynek - rozwój turystyki i spędzania czasu wolnego jako uzupełnienie gospodarki Miasta w tworzeniu nowych miejsc pracy i źródło dochodów mieszkańców.